

Laat ik los, houd ik vast? Bepalen zij of

Over de razendsnelle in-het-moment-keuzes van e

Kees Groos

Midden in het schooljaar bekijkt stamgroepleider Kees Groos zijn bovenbouwgroep: de jongsten zijn al echt deel van het geheel, de oudsten gaan uitvliegen en zijn bezig met hun keuze voor een vervolgschool. Intussen melden kinderen zich bij Kees met vragen. Telkens licht daarin iets op over de mensen die zij aan het worden zijn en de keuzes die ze te maken hebben. Ieder krijgt een eigen antwoord.

Mees Kees, moet ik deze sommen maken?

Tja, wat vind je zelf?

Ik denk dat ik het wel snap.

Dus...

Het zijn ook heel veel sommen... En als ik het nou snap, dan heb ik niet zo'n zin alles te maken.

Wat zullen we dan afspreken?

Mag ik de helft doen?

Welke helft?

De sommen die me het moeilijkst lijken.

Dat vind ik een puik plan. Kom je straks vertellen of het gelukt is?

Wie wil er mee doen met de instructie voor delen met een breuk?

Nou, ik denk dat ik het wel snap!

Denk? Kijk even op je instaptoets. Hoe had je die gemaakt?

O, die ben ik kwijt.

Weet je zeker dat je het snapt?

Ehh...

Anders doe toch maar even mee.

Hm, ja. Goed idee.

Kees, mag ik een filmverslag maken over Jurassic World?

Leuk idee! Heb je daar tijd voor?

Ja, ik kan steeds een stukje maken als ik klaar ben met taal!

Goed plan. Ik zou het wel leuk vinden als je dan ook wat achtergrondinformatie opzoekt over de dinosauriërs uit die film. Wat vind je daarvan?

Leuk! En dan maak ik er een powerpointpresentatie van. En neem ik ook playmobil mee!

Zomaar een februari-ochtend, midden in het jaar. Tussen de vragen die ik krijg, denk ik terug aan hoe dit jaar

begon. Op kamp. Met drie stampgroepen 6,7,8 samen. Negentig kinderen hadden we. Voor groep 7 en 8 is dat altijd een feest, zowel van ontspanning en ontmoeting als van herkenning. Natuurlijk voor groep 6 ook, behalve de herkenning dan. Voor ons stamgroepleiders is het vertrouwd, we zijn inmiddels wel ervaren. Voor de ouders die meegaan op kamp is de eerste keer vaak een openbaring. Anders dan groep 6 hebben zij nog minder ervaring met hoe het dagelijks gaat binnen onze schoolgemeenschap. Ze kijken zo'n eerste keer dan ook vaak hun ogen uit.

Toen ik bij het vallen van de avond uitleg had gegeven over het avondspel en het verplichte voorafgaande toiletbezoek, alsmede het omkleden naar lange pijpen en mouwen, stond er een rijtje van ongeveer dertien kinderen voor mijn neus. Omdat het mobiliseren van negentig kinderen vaak even duurt, handelde ik de prangende vragen van de wachtende kinderen in sneltreinvvaart af. Een ouder stond te kijken.

's Avonds bij het kampvuur zei hij: "Wat bijzonder hoe jij al die kinderen zo snel bedient, niet alleen met een antwoord, maar ook nog met een persoonlijk antwoord. Ieder kind geef je iets anders."

Moet ik in de pauze naar buiten?

Eigenlijk wel... waarom niet?

Ik wil nog wat afmaken.

Lukt dat niet in de blokperiode vanmiddag?

Oh jááá, dat hebben we ook nog! Oowh.

Ik heb geen zin om te schrijven, meester!

Wat wil je nu doen dan?

Weet ik niet!

Wanneer wil je dan gaan schrijven?

f ga ik bepalen?

een stamgroepleider

Weet ik ook niet!

Dan wens ik je nu veel succes met schrijven!

Mag ik een nieuw boek kiezen?

Is je oude uit?

Nee, maar er was helemaal niks aan.

Hoe ver was je gekomen?

[bladert] Tot hier, bladzijde 7 al.

Misschien moet je het verhaal iets meer kans geven?

Aahh...

Kom na twee hoofdstukken maar eens terug.

Voor de ouder op kamp was het een nieuwe ervaring, maar voor stamgroepleiders is het volgens mij dagelijkse kost: om kinderen te begeleiden in keuzes die ze maken en vragen die ze hebben, stem je razendsnel af op het kind. Laat ik los, houd ik vast? Bepalen zij of ga ik bepalen? Stuur ik een bepaalde kant op? Maak ik er een grapje van? Spiegel ik het gedrag?

De differentiatie gebeurt dan ook per kind, en is lang niet altijd gebonden aan leeftijd of jaargroep. Sommige kinderen van negen zijn vele malen beter in staat weloverwogen keuzes te maken dan een aantal prepubers in de groep. Gedurende de dag schakel je steeds van de ene situatie naar de andere met steeds in je achterhoofd: wat kan en mag ik van dit kind verwachten?

Mag ik dan nú een nieuw boek?

Heb je de twee hoofdstukken gelezen?

Ja, kei stom boek!

Oh, oké. Toch heb je het zelf gekozen...

Ja, maar het valt tegen. Het is supersaai.

Tja, dan moet je maar even een ander zoeken. Laat je me je nieuwe keuze even zien?

Ik moet rekenen en mijn stelopdracht nog afmaken.

Waar zal ik eerst aan werken?

Wat lijkt je handig?

Weet ik niet.

Wat moet het eerst af zijn?

Rekenen denk ik, we ronden het blok bijna af.

En stellen?

Dat hoeft pas vrijdag af, maar die tekst is bijna klaar.

Dus?

Dus ga ik nu eerst snel stellen afmaken en de rest van de tijd aan rekenen.

Oké, succes!

Mag ik deze hut van de Inuit met piepschuim maken?

Waarom kies je voor piepschuim?

Dat kan ik makkelijk snijden en aan elkaar maken.

We hebben eigenlijk geen piepschuim op school. Bouwen de Inuit hun huizen ook van piepschuim?

Nee, meer van hout.

Zou jij dat ook kunnen?

...

Wacht even. Ik zie dat je gezicht betreft.

...

Vind je het vervelend dat je oorspronkelijke plan niet kan?

Ja.

Heb je een oplossing?

Nee.

Anders ga je even zitten en denk je rustig na over hoe je het dan kan doen.

Oké.

En heb je een idee?

Ik wil het graag van klei maken! Ik heb ook al een ontwerp gemaakt.

Super, ik ben benieuwd!

Kees Groos is redacteur van Mensenkinderen en stamgroepleider op De Canadas in Boxmeer.
Kees.groos@decanadas.nl